ספרא — פרשה יד

[א] "ויצא בן אשה ישראלית" – מנין יצא? מבית דינו של משה. שבא ליטע אהלו בתוך מחנה דן, אמרו לו "מה טיבך ליטע בתוך מחנה דן?" אמר להן "מבנות דן אני!". אמרו לו הכתוב אומר (במדבר ב, ב) "איש על דגלו באותות לבית אבותם יחנו בני ישראל". נכנס לבית דינו של משה ויצא מחויב ועמד וגדף. "והוא בן איש מצרי" – אף על פי שלא היו ממזרים באותו שעה הוא היה כממזר. "בתוך בני ישראל" – מלמד שנתגייר. "וינצו במחנה" – על עסקי מחנה. "בן הישראלית ואיש הישראלי" – זה שכנגדו.

[ב] "ויקב בן האשה הישראלית את השם" – זה שם המפורש ששמע בסיני. "ויקלל" – אינו אומר "ויברך" כענין שנאמר (מלכים א כא, יג) "ברך נבות אלקים ומלך" אלא "ויקלל" – מלמד שאין הורגים בכינוי.

[ג] אמר ר' יהושע בן קרחה, בכל יום דנים את העדים בכינוי – "יכה יוסי את יוסי". נגמר הדין, לא היו הורגים בכינוי, אלא מוציאין את כל אדם לחוץ ושואלים את הגדול שבהם ואומרים לו "אמור מה ששמעת בפירוש!". והוא אומר. והדיינים עומדים על רגליהם וקורעים, ולא מאחים. והשני אומר "אף אני כמוהו". והשלישי אומר "אף אני כמוהו". ואין העדים צריכים לקרוע (ס"א ליקרע) שכבר קרעו משעה ששמעו.

[ד] "ויביאו אותו אל משה" – ולא הביאו המקושש עמו. "ושם אמו שלומית בת דברי למטה דן" – גנאי הוא לו וגנאי לאמו וגנאי למשפחתו וגנאי לשבטו שיצא ממנו. וכנגדו אתה אומר (שמות לח, כג) "ואתו אהליאב בן אחיסמך למטה דן חרש וחושב" – שבח הוא לו ושבח לאביו ושבח למשפחתו ושבח לשבטו שיצא ממנו.

[ה] "וינחהו במשמר" – ולא הניחו המקושש עמו. ושניהם היו בפרק אחד. ויודעים היו במקושש שהוא חייב מיתה שנאמר "מחלליה מות יומת" אבל לא היו יודעין באיזה מיתה יומת שנאמר (במדבר טו, לד) "כי לא פורש מה יעשה לו". וכאן הוא אומר "לפרוש להם על פי ה'" – מלמד שלא היו יודעים אם חייב מיתה אם לאו.